

Vammaispalveluiden asumispalveluiden toimipistemuutos

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 20.08.2025
1334/00.01.01.01/2025

Valmistelija	vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p. 040 513 5821 palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729 palvelupäällikkö Juho Suortti, p. 050 435 2770
Selostus asiasta	Konnevedellä sijaitseva Leppälintu on 10-paikkainen yhteisöllisen asumisen yksikkö, joka on tarkoitettu vammaisille henkilöille sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujille. Yksikköön on sijoitettu asiakkaita sosiaalihuoltolain (1301/2014) ja kehitysvammaisten erityishuoltolain (519/1977) perusteella. Leppälinnussa on tällä hetkellä yhteensä 8 asukasta ja kolme vakituista työntekijää. Leppälinnun asumisyksikössä on ollut vapaita asiakaspaikkoja koko hyvinvointialueen toiminta-ajan 1.1.2023 alkaen, kuten myös aiemmin kunnan aikana. Asumisyksikön kiinteistön omistaa Konneveden kunta ja Keski-Suomen hyvinvointialue toimii tilassa vuokralaisena. Keski-Suomen hyvinvointialueen Tilapalvelut ovat käyneet keväällä 2025 vuokrasopimusneuvotteluita Konneveden kunnan kanssa. Näistä neuvotteluista on tullut tieto, että Konneveden kunta ottaa Leppälinnun kiinteistön omaan käyttöönsä 1.1.2026 alkaen eikä sen vuoksi jatka vuokrasopimusta. Leppälinnun kiinteistön sijasta kunta tarjosi uudeksi tilaksi asumisyksikölle Maijankuja 2:n palvelukeskuksen tiloja. Kyseinen tila on vanhanaikainen, laitospäinen tila, joka ei sovellu nykyaikaiseen kodinomaiseen asumiseen. Palvelukeskuksen tiloissa ei muun muassa ole omia keittiöitä tai peseytymistiloja asukkailla. Asia tuli paikallismedian kautta huhtikuussa 2025 yllätyksenä tietoon myös asukkailla, heidän läheisilleen ja henkilöstölle aiheuttaen hämmennystä ja huolta. Osa asukkaista on tämän seurauksena päätenyt hakemaan läheistensä tuella sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua ikääntyneiden palveluista. Tilanteen vuoksi Leppälinnun asumisyksikön jatkoa oli alettava suunnitella muuttonäkökulma huomioiden. Ensisijaisesti kartoitettiin Konnevedellä sijaitsevat muut toimintayksiköt. Konnevedellä sijaitsevassa ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen yksikkö Ruusaliisassa on vapaita asukaspaikkoja, joten Leppälinnun sosiaalihuoltolain mukaisilla päätöksillä oleville asukkailla voidaan tarjota asiakaspaikkaa Ruusaliisasta. Muutto uuteen yksikköön edellyttää asiakkaalle tehtävää palvelutarpeen arviota, missä varmistetaan, että tarjottava yksikkö vastaa asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen. Keski-Suomen hyvinvointialueella ei ole Konnevedellä Leppälinnun lisäksi muuta vammaisille henkilöille tarkoitettua asumisyksikköä. Sen sijaan Hankasalmella sijaitsevassa Metsätähden kiinteistössä on vapaana useita yhteisölliseen asumiseen soveltuvia asuntoja. Asunnot on remontoitu keväällä 2025 yhteisölliseen asumisen soveltuviksi ja niissä jokaisessa on keittiövarustus ja wc/peseytymistilat. Ikääntyneiden palveluista saatujen tietojen mukaan sekä Konnevedellä että Hankasalmella on ollut haasteellista saada yhteisöllisen asumisen asukaspaikat täytettyä. Muuttosuunnitelman toteutuessa Konneveden

Ruusaliisan ja Hankasalmen Metsätähden tilat, joista hyvinvointialue maksaa vuokraa kunnalle, saadaan nykyistä tehokkaampaan käyttöön.

Leppälinnun kiinteistö on valmistunut vuonna 1994 eikä se ole enää kaikilta osin ajanmukainen. Ryhmäkodin tiloissa asuvilla asukkailla ei ole huoneissaan omia wc- ja peseytymistiloja. Kiinteistö on vanha ja osa asukkaista on viestinyt huonosta sisäilmasta.

Leppälintu on henkilöstönäkökulmasta tarkastellen pieni kolmen työntekijän haavoittuva yksikkö. Henkilöstön äkillisten poissaolojen ja myös vuosilomien sijaisrekrytointi on ollut haasteellista ja vuokratyövoimaa on jouduttu käyttämään koko Keski-Suomen hyvinvointialueen 2,5 vuoden toiminta-ajan säännöllisesti.

Leppälinnun henkilöstölle sekä asukkaille ja läheisille pidettiin erilliset keskustelutilaisuudet 10.7.2025 asumisyksikön tilanteesta. Leppälinnun vakituisista työntekijöistä paikalle pääsivät kaikki paitsi yksi. Asukastilaisuudessa kaikki asukkaat olivat edustettuina joko asiakkaiden itsensä tai heidän läheistensä toimesta. Tilaisuuksista kirjattiin muistiot, jotka on toimitettu asianomaisille.

Vaikutusten arviointi

Talous

Leppälinnun asiakkaiden sijoittumisella Konneveden Ruusaliisaan ja Hankasalmen Metsätähden saadaan näiden toimintayksiköiden käyttöaste nousemaan. Ruusaliisa täyttyy kokonaan ja Metsätähden tyhjät asunnot vähenevät. Leppälinnun kuukausivuokra on 6 350€/kk, joten vuokrasopimuksen päättyessä hyvinvointialueen vuokramenot pienevät 76 200€ vuodessa.

Lisäksi muutoksilla on vaikutusta tuotannon tukipalveluiden toimintamenoihin. Leppälinnun kiinteistön siivouksesta vastaa ostopalvelutuottaja ja tämä sopimus voidaan päättää muuton myötä. Konneveden Ruusaliisan ja Hankasalmen Metsätähden siivous toteutuu puhtauspalveluiden tuotannossa tällä hetkelläkin. Leppälinnun kiinteistön siivouskustannukset ovat 2 010€/vuosi. Myös Leppälintuun kohdistuneet ruoan kuljetuskustannukset poistuvat yhdistettäessä toimintayksiköitä.

Pienikokoisena 8 asukkaan yhteisöllisen asumisen yksikkönä Leppälintu on tuotantokustannuksiltaan kallis. Vammaispalveluiden asumispalveluiden tuotantotapa-analyysin valmistelussa lasketaan eri tuotantotapojen hintoja. Leppälinnussa on 10 asukaspaikkaa, mutta siellä on ollut vapaita paikkoja jo hyvinvointialueelle siirryttäessä ja koko hyvinvointialueen ajan. Vammaispalveluiden sosiaalityössä on kartoitettu Konneveden tulevaisuuden tarpeita, kuten myös Konnevedelle mahdollisesti muuttoa haluavia asiakkaita, mutta tällaisia asiakkaita ei ole löytynyt. Leppälinnun vammaisten asiakkaiden määrä pienenee edelleen sosiaalihuoltolain mukaisten asiakkaiden hakiessa asumispalvelua ikääntyneiden palveluista.

Hankasalmella tulee lähivuosina olemaan asumispaikkojen tarvetta, koska siellä ei ole lainkaan asumisyksikköä vammaisille henkilöille. Hankasalmella asiakkaat asuvat itsenäisesti kotiin tukemisen tiimien työntekijöiden tuella, mutta asiakkaiden ikääntyessä heidän tuen tarpeensa kasvaa ja he tulevat tarvitsemaan tiiviimpää asumisen tukea. Kotiin tukemisen tiimillä on tällä hetkellä 23 asiakasta tuen piirissä. Tulevaisuutta ajatellen on 16-paikkainen Metsätähti taloudellisempaa muuttua

ympäri vuorokautiseksi asumiseksi kuin enintään 10-paikkainen Leppälintu, jota ei ole Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminta-aikana saatu täyteen.

Henkilöstö

Henkilöstön kanssa on pidetty keskustelutilaisuus 10.7.2025 ja tarvittaessa niitä järjestetään lisää asian edetessä. Keskustelussa nousi esille työntekijöiden työmatka. Osalla työmatka lyhenee huomattavasti ja osalla työmatka voi pidentyä, kun siirtyvät Konnevedeltä Hankasalmelle työskentelemään. Leppälinnun henkilöstön on suunniteltu siirtyvän Metsätähteen, jotta asiakkailta on siirtymävaiheessa tutut työntekijät. Toimintayksikön palveluvastaava ei vaihdu muuton toteutuessa.

Asiakkaat

Leppälinnusta Ruusaliisaan muuttavat sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat jatkavat samalla paikkakunnalla asumista ja asuinympäristö säilyy samana. Yhteisöllisyys vahvistuu suuremman 15-paikkaisen asumisyksikön asukkaiden myötä.

Leppälinnusta Metsätähteen muuttavien erityishuoltolain mukaisten asiakkaiden elämänpiiri muuttuu, kun asuinpaikkakunta vaihtuu Konnevedeltä Hankasalmelle. Vammaispalvelun asiakkaiden päivätoiminnan toteutumiseen tulee muutoksia, sillä päivätoiminnan järjestäminen siirtyy Konneveden toimintakeskukselta Hankasalmen Mäkituvalle. Muutos mahdollistaa monipuolisemman toiminnan puu- ja metallitöiden osalta.

Lautakunnan arvio esitetystä asiasta

Lautakunta arvioi, että edellä mainitut seikat puoltavat Leppälinnun toimintaan esitettyä muutosta ja se on mahdollista toteuttaa. Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluiden järjestämisen tehtävä toteutuu näillä muutoksilla edelleen. Asiakkaisiin kohdentuvat muutokset arvioidaan yksilöllisesti palvelutarpeen arviota laadittaessa. Turvallinen siirtymä edellyttää, että muutoksesta keskustellaan ja sitä käsitellään asiakkaiden ja heidän läheistensä sekä henkilöstön kanssa keskustelutilaisuuksissa.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä	Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimen Kallimo Kati
Päätösehdotus	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta antaa edellä esitetyn arvion vammaispalveluiden palveluverkkoon tehtävästä muutoksesta Leppälinnun asumisyksikön osalta.
Päätös	